İlk konuşmacı, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, İstanbul Milletvekili Birgen Keleş.

Sayın Keleş, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Keleş, süreniz 10 dakika.

Buyurun efendim.

CHP GRUBU ADINA BİRGEN KELEŞ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 5521 sayılı Kamu Denetçiliği Kanununun, Sayın Cumhurbaşkanı tarafından bir kez daha görüşülmek için Türkiye Büyük Millet Meclisine geri gönderilen 12 maddesini inceliyoruz, iki bölüm halinde inceliyoruz. Ben, birinci bölümde, o bölüm hakkında Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum ve Yüce Meclise saygılar sunuyorum.

Şimdi, Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunuyla ilgili olarak ayrıntıya girmeden önce, ben, sizlere biraz kamu denetimiyle ilgili birkaç noktadan söz etmek istiyorum ve bu noktaları dikkatinize sunmak istiyorum.

Bir defa, gerek kamu yönetimi temel ilkeleri ve yeniden yapılandırılmasıyla ilgili kanun gerek Kamu Malî Yönetim ve Kontrol Kanunu, yeni bir denetim sistemi getiriyor. Her iki kanunda da kamu kurum ve kuruluşlarının iç ve dış denetime tabi olması öngörülüyor ve iç ve dışdenetimin de, hukuka uygunluk, malî denetim ve performans denetimini kapsayacağı öngörülüyor.

Getirilen düzenlemeye göre, bir anayasal kuruluş olan ve Parlamentoya bağlı olarak görev yapan Sayıştaya dışdenetim verilmiştir, içdenetim ise, kurum ve kuruluşların kendi içlerinde yapacakları bir düzenlemeyle seçecekleri iç deneticiye bırakılmıştır.

Bugün gelinen nokta nedir derseniz, tek kelimeyle hüzün vericidir değerli arkadaşlarım; çünkü, bugün gelinen noktada şu olmaktadır: Bir defa, söz konusu kanunlar tartışılırken gündeme gelen teftiş kurullarının kaldırılması meselesi, artık, neredeyse doğrulanmış durumdadır. Nitekim, bugüne kadar kamu yönetiminde çok önemli bir görev yapan ve yolsuzlukların ortaya çıkarılmasında büyük başarılara imza atan teftiş kurullarına, artık, soruşturma görevi verilmemektedir.

İçdenetim sistemi ise, getirilen içdenetim sistemi ise, tam olarak yerleşmemiştir, tam olarak yerleşmediği için de, tam olarak uygulanamamaktadır; çünkü, eksiklikleri vardır. Dolayısıyla, bugün, kontrol görevi yapılmamaktadır, yolsuzlukları soruşturma görevi de yapılmamaktadır. Kamu Malî Yönetim ve Kontrol Kanununda teftiş kurullarının ortadan kaldırılmasına tepki gösterilmiştir bu tartışmalar sırasında. Onun üzerine, bazı değişiklikler yapılmıştır ve bu Kanunda 75 ve 77 inci maddelerde yapılan değişikliklerle, İçişleri ve Maliye Bakanlıklarına, gerektiğinde, teftiş yaptırma yetkisi verilmiştir; ancak, bu, iki bakanlığa verilmiş olan bir yetkidir ve asıl önemlisi, yolsuzluk ve usulsüzlüğün soruşturulması yetkisini de içermemektedir. Söz konusu yetki, sadece yolsuzlukların ortaya çıkarılmasında sorumlu olan, bir anlamda, kontrol eksikliklerinin incelenmesini öngörmektedir; bunu incelemek için verilen bir yetkidir.

Kamu yönetimi temel ilkeleri ve yeniden yapılandırılmasıyla ilgili olan yasada da değişiklik yapılmıştır -18 inci maddede- ve burada da, İçişleri, Maliye, Eğitim, Sağlık Bakanlıkları ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına, kurum dışı işyeri, kişi veyahut da çeşitli kuruluşları, yerel yönetimlerle ilgili olarak, denetim ve rehberlik birimi oluşturulabileceği öngörülmüştür yapılan değişiklikte; ancak, bunların da teftiş ve soruşturma yetkisi yoktur.

İç denetçiler, denetim sırasında, eğer yolsuzluklarla ilgili bazı kanıtlara rastlarlarsa, bunları yetkili mercilere vermek durumundadırlar; ama, takdir edersiniz ki, tesadüfen rastlandığı zaman bir kanıtın yetkili mercilere verilmesi başka bir şeydir, belli bir usulsüzlüğün ve yolsuzluğun özel olarak soruşturulması başka bir olaydır.

Şimdi, açıktır ki, yolsuzlukların çığ gibi yükseldiği bir dönemde, ayyuka çıktığı bir dönemde, teftiş kurullarıyla ilgili bir olumsuz gelişme vardır; görevlerini yapamaz hale getirilmişlerdir bunlar. Kaldı ki, değerli arkadaşlarım, Plan ve Bütçe Komisyonunda bir Sayıştay Yasası var, biz, bunu, birkaç gündür inceliyoruz. Bu kanun, üyelerin seçilişinden başlayarak, Sayıştayın niteliğini, çalış-